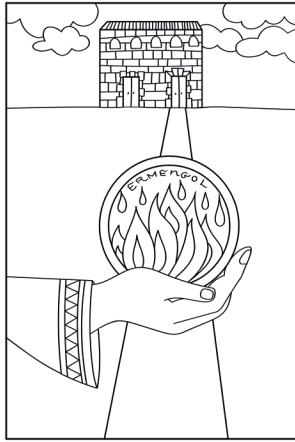

I
BARCELONA, 2018

FEIA ESTONA QUE L'HAVIEN TANCAT dins d'aquella caixa tan petita que l'obligava a estar en una posició incomodíssima i dolorosa. Si tardaven gaire a treure'l d'allà, les rampes serien un martiri insuportable. Des de dins, no veia res. No entrava ni un bri de llum per cap esclotxa i només sentia el batec del seu cor. Tampoc semblava que hi hagués escapatòria i sabia que de res serviria posar-se nerviós. Llavors, va sentir un soroll d'engranatges que arrencava, i unes punxes d'acer gruixudes com un mànec d'escombria van començar a entrar a través de la fusta, tot esquerdant-la. N'hi havia moltes, potser quinze o vint, i avançaven totes alhora com si algun diabòlic dispositiu les empenyés. Era dins d'un artefacte dissenyat per una ment perversa i tard o d'hora les punxes ho perforarien tot. Era

inevitable, estava a punt de morir en una màquina de tortura, de mecanismes impossibles, i ningú no hi podria fer res. Només esperar.

De mica en mica les punxes, immutablement, van perforar tot el que van trobar, al mateix temps que uns crits de dolor esgarrifosos ho esfereïen tot. Aquella mena d'empalament no va ser ràpid, va durar més de mig minut. Quan el suplici es va haver acabat i els dispositius que feien anar tota la ferramenta del dimoni per fi es van aturar, també es va fer el silenci.

Ni fressa, ni remors de maquinària, ni gemecs, res.

Lavors el públic va esclatar a aplaudir. La caixa havia estat travessada per les punxes i el mag havia desaparegut. Mentre la gent ovacionava el número d'escapisme, un llampec de llum va il·luminar la platea i, al fons de tot de la sala, enmig del públic, va sorgir, com del no-res, l'il·lusionista que pocs segons abans havien vist a l'escenari dins d'aquell aparell màgic, brandant els braços i saludant. Els aplaudiments es van multiplicar per deu: era el número més impactant de tots i amb què el Mag Lari acabava l'espectacle.

Mag Lari era el nom artístic; Lari era el cognom i el nom de pila real era Josep Maria, com el seu pare i el seu avi. Ja de jovenet, quan començava a fer jocs de cartes que havia après d'un llibre de Juan Tamariz, tenia clar que havia d'aprofitar la singularitat del seu cognom i convertir-lo en la seva marca.

Els dissabtes sempre feia dues funcions, una a la tarda, a les sis, i l'altra a dos quarts de nou. Estava convençut que el dissabte era el millor dia per fer funció, perquè era quan el públic venia més ben predisposat. Entre setmana les funcions anaven bé, però la funció del dissabte a la nit era la seva preferida. Era màgica, la millor de totes.

Tot i que era dur fer dues funcions seguides, de gairebé dues hores cada una, al Mag Lari li agradava. Mai no li feia mandra de sortir a l'escenari i menjar-se'l.

La feina de mag era com una mena de benedicció. No havia tingut mai la sensació de treballar. Li agradava tant el que feia que se sentia un privilegiat.

Aquell dia, després de la primera funció, va caure com un pes mort al sofà del seu camerino, estava baldat. Li feien mal els turmells, la zona del tendó d'Aquil·les sobretot, i necessitava asseure's una estona i menjar alguna cosa per agafar forces. Va mirar el mòbil. Era increïble com s'apilaven els *mails*, els missatges i les trucades. Li va cridar l'atenció un correu electrònic del Ramon Bonastre, un agent immobiliari de Tàrrrega, on tenia la casa i la nau industrial, amb tot el material dels espectacles, i les oficines.

Feia uns mesos que en Bonastre li oferia una casa al carrer Segle xx de Tàrrrega; coneixia bé els gustos del Lari: li agradaven les cases amb molts anys d'història, i també les antiguitats. El Mag Lari anava a totes les fires de brocanters que podia i acumulava mobles, gerros i pintures antigues per poder posar-ho en alguna casa, algun dia. Una casa que estigués a l'altura.

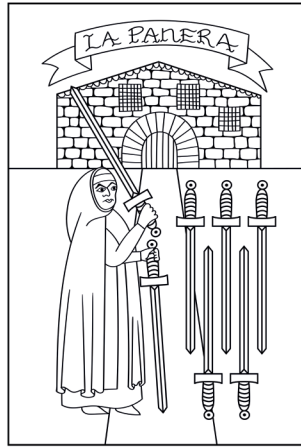
Cada cop que a en Bonastre li queia a les mans un casalot per vendre d'aquest estil, pensava en ell.

La casa del carrer Segle xx no li va acabar de fer el pes. Li va dir a en Bonastre que no li agradava, però el que de debò no li va quadrar va ser el preu. El Lari va pensar que no calia estressar-se i que potser ningú no la voldria, els propietaris la baixarien de preu, i llavors la compraria. Les cases tan antigues no són fàcils de col·locar. Sovint estan molt malmeses i necessiten una reforma important. L'agent no volia vendre aquest tipus de cases a algú que pensés a reformar-la tant que perdés la seva essència. No suportava veure com els arquitectes tiraven pel broc gros i començaven a enderrocar parets a tort i a dret. Sabia que

el Mag Lari no la reformaria sinó que la restauraria i que, per fi, sabria on posar totes les obres d'art que s'apilaven en una nau en un polígon de Tàrraga.

El Mag Lari va obrir el correu electrònic d'en Bonastre pensant que seria alguna notícia referent a la casa del carrer Segle xx, però no. Ara apareixia una altra casa: aquest cop era la casa noble d'un poble que es deia Castellserà i que era a només vint quilòmetres de Tàrraga, en direcció a Balaguer. Les fotos prometien molt, i la façana ja parlava per si mateixa. Es deia Cal Tarragona i feia molta por.

II CASTELLSERÀ, 1145

CAL TARRAGONA HAVIA ESTAT SEMPRE propietat de la família Tarragona. Els terrenys on era construïda pertanyien al monestir de Poblet. De fet, tot el poble de Castellserà era del monestir. Els monjos arrendaven les terres als vilatans, que havien de cultivar-les i cuidar el bestiar tot l'any per poder pagar els impostos i les rendes que els cobrava l'abadia. El delme es cobrava cada mes de maig i octubre. Religiosament. Tot el poble feia hores de cua davant de la Panera per poder pagar la part gens proporcional dels seus guanys. Si la cua s'allargava era perquè el recaptador havia d'assegurar-se que els comptes eren correctes i que no li miraven d'escatimar cap gallina ni cap sac de gra. La manera que tenia de fer-ho era quedant-se el doble del que els homes del camp portaven. Així, segur que no hi hauria

malentesos. Tot i això, el prior Guerau de Marbons gaudia veient la cara de por d'aquells homes castigats pel sol, de mans grosses i eixutes. Mans treballades que en feien dues com les seves, tan blanques, amb els dits prims i les ungles llargues i blavoses, que feien feredat de mirar.

La Panera era un edifici que hi havia just davant del castell i servia per deixar-hi tot allò que es recaptava. També hi havia un petit espai on el delegat de l'abat de Poblet, el prior Guerau, feia de jutge i concedia curtes audiències als vilatans per mirar de solucionar problemes del dia a dia. Normalment, ho feia el primer dijous de cada mes parell, i en un matí es treia de sobre trenta conflictes a cop de sentències tan ràpides com aleatòries. No és que fossin resolucions injustes, era molt pitjor. Els compareixents no tenien mai temps de desenvolupar els seus al·legats, i el prior Guerau decidia a favor de qui li permetia crear més controvèrsia. Li encantava la polèmica i semblar obertament injust. Això sí, com que el que més li agradava, a part de l'oratória, era la seva veu, aprofitava cada cas per elaborar discursos que justificuessin la seva santa decisió i adoctrinar el poble inculte.

Una vegada, el formatger va denunciar un noi del poble, per haver-li robat un formatge sencer. El noi va demanar perdó i els seus pares estaven disposats a pagar-lo, de manera que semblava que ja estaria tot arreglat. Però al prior no li semblava bé deixar-los marxar així com així, i va creure que potser podria arreglar-ho d'una altra manera molt més delectable per ell.

—Com et dius, petit?

—Em dic Guim Escamard —va dir amb un fil de veu.

—Treu-te la roba, Guim Escamard.

Es va fer un silenci incòmode. El noi va mirar la seva mare amb cara de por, i aquesta va abaixar el cap, plorosa. Llavors va mirar el seu pare, a qui li bullia la sang.

Amb una veu fantasmalment aguda, el prior Guerau va dir:

—Hi ha algun problema?

El pare va mirar el seu fill i li va dir que sí amb el cap. El noi, incapaç d'entendre què estava passant, es va treure els pantalons i la camisa. Llavors es va sentir la veu impertinent del prior que deia:

—He dit tota la roba!

La humiliació i vergonya que sentia el vailet el van delatar i les galtes li van envermellir de cop. Un cop despullat, el prior Guerau es va aixecar de la trona i va apropar-se al jovencell lentament. Li va donar una volta sencera i, sense dissimular la seva mirada lasciva, va tornar al seu lloc, eixugant-se la suor del front amb un mocador.

—Aquest noi és massa prim, us hauria de caure la cara de vergonya de denunciar un pobre xiquet que només té gana. Us condemno a donar-li un altre formatge avui mateix.

El noi es va afanyar a vestir-se sota l'atenta mirada del prior. El pare, que treia fum pels queixals, hauria preferit pagar un formatge que no deure-li un favor, i li preocupava molt quina podia arribar a ser la moneda de canvi.

Davant de la Panera hi havia el castell de Castellserà. No era cap edificació de l'altre món. Era d'aspecte modest i de muralles no gaire altes. Esquerdat per tot arreu i mal acabat. Qualsevol diria que l'havien deixat a mig fer. Tot i estar en el punt més elevat del poble, cap enemic no hauria trigat gaire a conquerir-lo. De fet, era més aviat una enorme casa fortificada amb una gran torre al mig, que li deien la torre dels canonges. No tenia ni una visibilitat espectacular, ni cap bellesa estètica especial, però servia per donar coherència al nom de poble: no era un gran castell, però algun dia ho seria. O això deia la gent.

Tot i ser propietat del monestir de Poblet, l'abat el tenia cedit a Ermengol VI, comte d'Urgell. L'hi havia donat

amb la condició de no escripturar cap canvi de nom, així, en cas d'invasions, el podrien fer servir per resguardar tots els monjos que feinejaven a Castellserà. El comte d'Urgell, per la seva banda, només hi feia estades curtes, d'una hora o menys. Ell ja tenia el seu castell Formós a Balaguer i no li calia tenir-ne un altre a quinze quilòmetres, amb ferum d'aviram. Però tenien aquest acord de feia molts anys, i ja li anava bé. El feia servir, bàsicament, per qüestions fisiològiques.

El comte tenia un comportament diferent de la majoria pel que feia a gustos sexuals i, per tant, havia de ser discret si no volia acabar a la forca. Sovint li agradava experimentar coses amb altres homes i el castell de Castellserà li donava la possibilitat de poder fer el que volia sense que la cort i, en especial, la seva dona en tinguessin cap mena de constància. A vegades aprofitava l'avinentesa i, quan era al castell de Castellserà per algun motiu lúdic, citava el prior Guerau al mateix temps per passar comptes. Ermengol VI ofería protecció militar al poble i el prior li donava una part de la recaptació d'impostos, això sí, en monedes, no en porcs ni gallines. Repassaven la comptabilitat a la cambra del comte. Moltes vegades el prior havia d'esperar que acabés de feinejar amb algun amant. No suportava haver de sentir tot aquell enrenou de gemecs, i al comte li agradava esplaiar-s'hi, encara que només fos per fer enrabiard el prior Guerau a l'altra banda de la porta. Era una manera de fer-li entendre la jerarquia i el seu ordre de prioritats. No eren amics, però no es traïen. El comte tenia clar que el seu secret no seria mai desvelat, perquè sabia que el prior Guerau també feia anar els escolanets per on ell volia.

Ermengol VI era un home alt i corpulent i només amb l'aspecte físic ja intimidava. Tot i els seus cinquanta anys, es veia molt més jove que cap altre home de la seva època. Els cabells abundants, llargs fins a les espatlles i ben foscos

encara, reforçaven més aquest aire juvenívol. Era nerviós i es bellugava ràpidament. Tots els seus moviments eren d'una revolada. S'aixecava del tron com si tingués foc al cul, no parava mai quiet, necessitava fer via amunt i avall sense parar i, quan caminava amb algú al costat, aquest havia de córrer per no quedar-se enrere. Tot en la vida del comte era així: ràpid i impulsiu. Odiava les reunions i les converses sempre eren amb presses. Donava ordres al vol, amb una veu tan profunda i greu que feia petit a qualsevol. Era un home que no només tenia poder sinó que el traspuava. Aquesta personalitat tan forta i aquest físic tan aclaparador impressionaven i atemorien tothom, cosa que el feia tan interessant com desitjable. En el fons, tenia una energia carismàtica que, si sabia canalitzar en positiu, es transformava en una manera de ser hipnòtica. L'Ermengol no deixava indiferent a ningú, els seus enemics el temien i la resta se n' enamoraven. No hi havia terme mitjà. L'Ermengol sabia molt bé què despertava en la gent i sabia treure'n partit. En ell, no hi havia res gratuït, tot el que feia tenia un retorn, de qualsevol acció en treia una contrapartida, i el que més el definia era l'ambició i l'egoisme. Era capaç de qualsevol cosa per tal d'aconseguir el que perseguia. La seva carrera militar era així, i la seva vida personal també. Els amants amb qui jeia eren súbdits dels seus desitjos, no hi havia amor, ni tan sols cap mena de connexió, només servilisme i obediència. El plaer es transformava en dolor massa sovint, però això no feia que en desistissin mai. Cada vegada que el comte els volia, ells hi anaven. Més que enamorats, estaven abduïts.

El comte Ermengol estava casat amb Elvira Rodríguez de Lara, una dona vint anys més jove que ell, alta i de molt bon veure, que provenia d'una bona família castellana. Tenia una mirada inquietant que semblava que ho hagués de saber tot. Era intel·ligent i cultivada i tothom deia que era

la classe de dona que el comte Ermengol necessitava, algú que el sabés controlar i lligar curt. L'Elvira no sospitava ni de bon tros que el seu marit fornica amb homes. Si s'ho hagués ensumat, no hauria tardat ni un minut a marxar a Valladolid de nou amb la seva família. No era venjativa ni li agradava muntar espectacles, però mai hauria acceptat un bardaix per marit. Si ho descobria, abandonaria el comte a la seva sort, que seria la forca, si mai se sabia.

Contràriament, l'Elvira estava convençuda que el comte li era fidel, entre altres coses, perquè mai ningú no l'havia vist intercanviar una mirada amb cap altra dona. La veritat és que intimaven poc, molt de tant en tant, però ella creia que això era normal en aquest tipus de matrimonis, ja que es van casar sense conèixer-se i en segones núpcies, per part d'ell. Era un *quid pro quo*, l'Ermengol volia un fill, i ella volia ser comtessa.

La doble vida del seu home mai va ser mínimament sospitable, d'això ja se n'encarregava l'entorn més proper, com per exemple el seu examant Joaquim de Palol, cavaller de Balaguer, que s'havia convertit en secretari personal del comte quan aquest va substituir-lo per un pintor de quadres a l'oli que havia estat contractat per retratar tota la família del comte. El pintor va suggerir que el retrat d'Ermengol fos amb el tors al descobert, i ja hi van ser... El retrat del comte es va endarrerir el doble que el de la comtessa i el de tota la cort sencera... Tot i ser un amant del passat, en Joaquim de Palol preferia estar al costat de l'Ermengol i treballar per a ell, la qual cosa era molt millor que no veure'l. N'estava tant, d'enamorat, que plorava amargament pels racons cada cop que el comte s'allitava amb algun altre home. Tenir cada hora del dia ocupada al seu servei era l'excusa que necessitava per no pensar en res més.

A diferència de l'Ermengol, en Joaquim era una persona amable i delicada, que sovint se sentia feble, per això li havia

agradat tant la seguretat i protecció que li proporcionava estar entre els seus braços.

Amb el temps, es va anar acostumant a la nova situació i ja podia fer com si res. Els amants anaven i venien, però ell es quedava. Aconseguia homes que fossin del gust del comte, del qual en coneixia els gustos a la perfecció, concertava les cites i les feia compatibles amb les obligacions comtals. S'encarregava d'encendre la llar de foc i de preparar totes les vitualles: roba de llit, un gibrell d'aigua calenta, una safata de fruita i sobretot molt vi. També tenia una habilitat especial a eliminar qualsevol rastre d'adulteri: quan acabava la festa, ho netejava tot i feia desaparèixer el més ínfim detall comprometedor. I, el més important, sempre dissenyava una evasió eficaç per no ser vistos, i una coartada per si la comtessa preguntava què havien fet aquell dia.

Al mateix temps, la comtessa confiava molt en el Joaquim. Sovint li confessava les seves preocupacions respecte a la quantitat d'hores que el seu marit passava fora de casa, i aquí entrava la seva faceta de psicòleg confessor. Escoltava molt bé i donava consells encara millor. Si la comtessa Elvira hagués sabut mai la veritat, s'hauria sorprès més del doble joc d'en Joaquim de Palol que de l'homosexualitat del seu marit.

Moltes vegades, en Joaquim organitzava aquestes trobades al castell de Castellserà. Li agradava molt perquè era més fàcil que a altres llocs. Per començar, la fortificació ja impedia visites inesperades. Ningú no podia entrar sense la seva autorització personal. Quan el comte era a la seva cambra fent feina, ell es convertia en l'amo i senyor del castell. Li agradava fer fora tot el servei durant un parell d'hores amb l'excusa que al comte li agradava tractar els assumptes importants en la més absoluta intimitat. Per això es traslladava a Castellserà. El personal estava la mar de content cada cop que veien arribar la comitiva del comte

d'Urgell. Ningú no els trauria dues hores de cantina, gentilesa de la casa.

Un cop sols, amb la porta del castell tancada i barrada, en Joaquim anava fins a les catacumbes i comprovava si la sortida d'emergència estava operativa, una sortida que era el que realment donava valor a aquella petita fortificació ruïnosa. El seu gran tresor era un túnel secret que unia el castell amb Cal Tarragona.

SUMARI

I. Barcelona, 2018.....	11
II. Castellserà, 1145.....	15
III. Castellserà, 2018.....	23
IV. Castellserà, 1145.....	27
V. Castellserà, 2018.....	39
VI. Castellserà, 1145.....	43
VII. Castellserà, 2018.....	49
VIII. Castellserà, 1145.....	57
IX. Castellserà, 2018.....	61
X. Poblet, 1145.....	65
XI. Castellserà, 2018.....	73
XII. Balaguer, 1145.....	81
XIII. Poblet, 1145.....	93
XIV. Castellserà, 2018.....	97
XV. Castellserà, 1912.....	105
XVI. Castellserà, 2019.....	109
XVII. Castellserà, 1912.....	113
XVIII. Lleó, 1146.....	119
XIX. Lleó, 2019.....	129
XX. Castellserà, 1146.....	141
XXI. al-Mriyya, 1147.....	151
XXII. Castellserà, 1989.....	163
XXIII. Castellserà, 1147.....	173
XXIV. Castellserà, 1146.....	177
XXV. Barcelona, 1942.....	193

XXVI. Castellserà, 1148	201
XXVII. Barcelona, 1978	217
XXVIII. Barcelona, 1967	219
XXIX. Barcelona, 1978	229
XXX. Castellserà, 1149	233
XXXI. Lleó, 1149.....	237
XXXII. Claravall, 1130.....	241
XXXIII. Lleó, 1149.....	245
XXXIV. Castellserà, 2019	247
XXXV. Castellserà, 1149	251
XXXVI. Castellserà, 1149	255
XXXVII. Castellserà, 2019	259
XXXVIII. Lleó, 1150.....	263
XXXIX. Almacelles, 1150	265
XL. Castellserà, 2019	267
XLI. Menàrguens, 1616	271
XLII. Bellpuig, 2019	279
XLIII. Castellserà, 1616.....	285
XLIV. Lleida, 2019.....	291
XLV. Castellserà, 1616.....	297
XLVI. Castellserà, 2019	305
XLVII. Castellserà, 1150	309
XLVIII. Castellserà, 2019	317
XLIX. Castellserà, 1150	325
L. Castellserà, 2019	329
LI. Castellserà, 1150	337
LII. Castellserà, 1150	339
LIII. Castellserà, 2022.....	341
LIV. Lleó, 1150.....	343
LV. Castellserà, 1150	345
LVI. Lleó i Barcelona, 2025	347
Personatges rellevants, per ordre alfabètic.....	349

© del text i de les il·lustracions: Josep Maria Lari Viaplana, Mag Lari, 2026

© d'aquesta edició: Pagès Editors, SL, 2026

Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida

www.pageseditors.cat

editorial@pageseditors.cat

Primera edició: març de 2026

ISBN: 978-84-1303-697-7

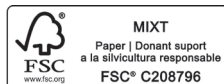
DL: L 81-2026

Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, SL

www.bobala.cat

—| imprès a **lleida** |—

Paper certificat pel Forest Stewardship Council®

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.